

Ville Skinnari sd ym.

Kirjallinen kysymys suurten järvien poikkeuksellisen matalista vedenkorkeuksista, vesistöjen säännöstelystä ja vesivoiman säätöroolista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen suurten järvien, erityisesti Saimaan, Pielisen ja Päijänteen, vedenpinnat ovat viime vuosina olleet poikkeuksellisen matalia. Julkisessa keskustelussa keskeiseksi syiksi on esitetty ilmastonmuutosta, vähäisiä sateita, vähälumisia talvia, heikentyneitä kevättulvia sekä kasvavaa haihduntaa. Nämä hydrologiset muutokset muodostavat merkittävän osan kokonaiskuva.

Samanaikaisesti on kuitenkin perusteltua arvioida vesistöjen säännöstelyn, juoksutuskäytäntöjen sekä vesivoiman kasvaneen säätöroolin vaikutuksia. Suomessa vesivoima toimii keskeisenä säätövoimana erityisesti tuulivoiman rinnalla, mikä on muuttanut sen käyttöä viime vuosina. Tämä korostaa tarvetta tarkastella, miten energijärjestelmän muutokset vaikuttavat säännöstelyihin vesistöihin tilanteessa, jossa vettä on poikkeuksellisen vähän.

Saimaan, Pielisen ja Päijänteen vedenkorkeuksien alhaiset tasot aiheuttavat merkittäviä haittoja alueiden asukkaille, mökkiläisille ja matkailuyrityksille. Vaikutukset näkyvät muun muassa veneilyssä, virkistyskäytössä ja alueiden elinvoimassa. Lisäksi matalat vedenkorkeudet voivat heikentää rantaluonnon tilaa, kutualueita ja kalakantoja sekä vaikuttaa laajemmin luonnon monimuotoisuuteen.

Muuttuvassa ilmastossa keskeiseksi kysymykseksi nousee, ovatko nykyiset säännöstelykäytännöt ja lupaehtojen rajat riittävän joustavia pitkäkestoisissa kuivuusjaksoissa. Samalla on arvioitava, miten yhteen sovitetaan energiantuotannon tarpeet, vesistöjen ekologinen tila, kalatalous, virkistyskäyttö sekä alueiden elinvoima.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten valtioneuvosto arvioi ilmastonmuutoksen, vähäisten sateiden, vähälumisten talvien, heikkojen kevättulvien ja kasvaneen haihdunnan vaikutuksen Saimaan, Pielisen ja Päijänteen vedenkorkeuksiin viime vuosina,

miten valtioneuvosto arvioi vesistöjen säännöstelyn, juoksutuskäytäntöjen ja vesivoiman säätövoimakäytön vaikutuksen näiden järvien vedenkorkeuksiin erityisesti poikkeuksellisen kuivina ajanjaksoina,

Kirjallinen kysymys KK 149/2026 vp

missä määrin nykyiset säännöstelyrajat ja juoksutuskäytännöt mahdollistavat jouston pitkäkestoisissa kuivuusjaksoissa, ja onko niitä tarpeen tarkistaa,

miten valtioneuvosto arvioi matalien vedenkorkeuksien vaikutuksia matkailuun, mökkeilyyn, veneilyyn ja alueiden elinvoimaan erityisesti Saimaan, Pielisen ja Päijänteen alueilla,

miten valtioneuvosto arvioi vedenkorkeuksien vaihtelun ja säännöstelyn vaikutuksia kalakantoihin, kutualueisiin, vaelluskalojen elinolosuhteisiin sekä luonnon monimuotoisuuteen ja

mihin toimenpiteisiin valtioneuvosto aikoo ryhtyä, jotta vesivarojen käyttöä, säännöstelyä ja vesistöjen ekologista kestävyttä voidaan tulevaisuudessa paremmin sovittaa yhteen muuttuvassa ilmastossa?

Helsingissä 17.4.2026

Ville Skinnari sd
Riitta Kaarisalo sd